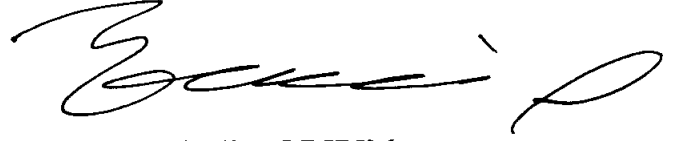

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6/11/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 374746 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında 'Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması' Hakkında Değişiklik" in onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 06/11/2018

Binali YILDIRIM
İzmir Milletvekili
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih :	09 Kasım 2018
	Esas No: 2/1245

TBMM
GELEN EVRAK
06 Kasım 2018
No: 327085
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TANAP DOĞALGAZ İLETİM ANONİM ŞİRKETİ ARASINDA “TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TANAP DOĞALGAZ İLETİM ANONİM ŞİRKETİ ARASINDA TRANS ANADOLU DOĞAL GAZ BORU HATTI SİSTEMİ HAKKINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI” HAKKINDA DEĞİŞİKLİĞİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 13 Mart 2015 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında ‘Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması’ Hakkında Değişiklik”in onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŐKANLIĐI

Sayı : 68244839-599-128581

3 1 Ekim 2018

Konu : Anlaşma DeĐiŐikliĐi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13 Mart 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında DeĐiŐikliĐi Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere iliŐikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĐAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Değişiklik Metni (Türkçe, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
31 Ekim 2018
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
31 Ekim 2018
No: 374746
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de yerleşik TANAP Doğal Gaz İletim A.Ş. (TANAP Proje Şirketi), 26 Haziran 2012 tarihinde İstanbul’da imzalanan ve 22/2/2013 tarihli ve 2013/4400 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma” ile eki “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve The Trans Anatolian Gas Pipeline Company B.V. Arasında Trans-Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması”nın hükümlerine istinaden TANAP Projesinin inşasından ve işletiminden sorumludur.

TANAP Proje Şirketinin ortaklık yapısı içerisinde Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.’nin (BOTAŞ) %30 hisse ile yer alabilmesini teminen imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi Arasında “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Trans Anatolian Gas Pipeline Company B. V. Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması” Hakkında Değişiklik, 13/10/2014 tarihli ve 2014/6887 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

Diğer taraftan, Southern Gas Corridor Closed Joint Stock Company (SGC- Azerbaycan Sanayi ve Enerji Bakanlığı ile Azerbaycan Devlet Petrol Şirketinin İştiraki), BOTAŞ ve British Petroleum (BP) arasında TANAP Proje Şirketinin “Ortaklar Anlaşması” ve buna ek “Hissedar Kredisi Anlaşması” 13 Mart 2015 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşmalar ile daha önce tümüne SGC’nin sahip olduğu TANAP Proje Şirketinin ortaklık yapısı SGC %58, BOTAŞ %30 ve BP %12 olarak değişmiştir.

Özel şirketler ve devlet şirketlerinin ortaklığında hayata geçirilecek olan yatırımlarda bu şirketlerin eşit hak ve yükümlülüklerle sahip olabilmelerini teminen çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Zira devletlerin egemenlikten gelen haklarını kendi devlet şirketlerinin çıkarlarını gözetebilecek şekilde kullanma yetkisi, özel şirketler ile devlet şirketlerinin yatırım kapsamındaki dengesini devlet şirketleri lehine bozmaktadır.

Bu itibarla, 13 Mart 2015 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması” Hakkında Değişiklik ile yalnızca TANAP Projesine ilişkin ortaklık anlaşmaları ile sınırlı olmak kaydıyla bir tahkim heyetince devlet şirketleri aleyhinde verilen kararların icrasında ev sahibi hükümetin bu devlet şirketinin mallarına yönelik herhangi bir dokunulmazlık iddiasında bulunmayacağı düzenlenmektedir. Böylelikle, TANAP ortağı şirketlerin ortaklık anlaşmasından doğan haklarının ve yükümlülüklerinin dengeli bir hale getirilmiş olması sağlanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

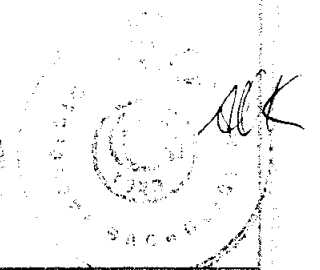
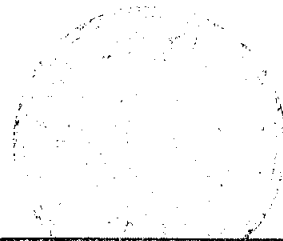
TANAP DOĞALGAZ İLETİM ANONİM ŞİRKETİ

ARASINDA

**“TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TANAP DOĞALGAZ İLETİM
ANONİM ŞİRKETİ ARASINDA TRANS ANADOLU DOĞAL GAZ BORU HATTI
SİSTEMİ HAKKINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI”**

HAKKINDA

DEĞİŞİKLİK

İşbu DEĞİŞİKLİK:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından temsil olunan **TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ** (bundan böyle “**Ev Sahibi Hükümet**” olarak anılacaktır); ve

Türkiye Cumhuriyeti kanunları uyarınca kurulmuş ve varlığını sürdüren bir şirket olan **TANAP DOĞALGAZ İLETİM ANONİM ŞİRKETİ** (bundan böyle “**TANAP Proje Şirketi**” olarak anılacaktır)

(tek tek “**Taraf**” ve birlikte “**Taraflar**”)

arasında yapmıştır.

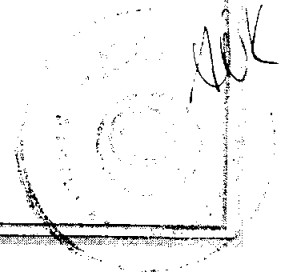
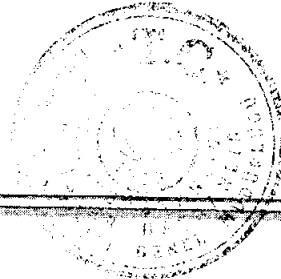
GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti'nin 26 Haziran 2012 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma”yı (“**TANAP Hükümetlerarası Anlaşması**”) akdetmiş olmalarına,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi'nin 26 Haziran 2012 tarihinde TANAP Hükümetlerarası Anlaşmasına ayrılmaz bir parça olarak eklenen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması”nı (“**Ev Sahibi Hükümet Anlaşması**”) akdetmiş olmalarına,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin ve TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi'nin, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sisteminin (“**TANAP Projesi**”) hayata geçirilmesini kolaylaştırmak için Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında değişikliğe ihtiyaç duyulduğunu takdir etmelerine, BİNAEN;

TARAFLAR, EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASININ 37.2 MADDESİNE ATIFLA AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

MADDE 1 TANIMLAR VE YORUM

1.1. Tanımlar

Burada başka şekilde tanımlanmadıkça, işbu Değişiklik içerisinde büyük harfle kullanılan terimler Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasındakiyle aynı anlama sahiptir.

1.2. Yorum

1.2.1. İşbu Değişiklik'in, maddelere, bölümlere ve diğer kısımlara bölünmesi ve başlıklar eklenmesi atıf kolaylığı amacına yönelik olup, bunlar işbu Değişiklik'in yapısını veya yorumunu etkilemez.

1.2.2. Aksi belirtilmedikçe, "Madde"lerden bahsedilirken bir rakam veya harf kullanıldığında, işbu Değişiklik'in söz konusu Maddesine atıfta bulunulmaktadır.

1.2.3. "İşbu Değişiklik", "bunun", "bundan sonra", "burada" ve buna benzer ifadeler, işbu Değişiklik'in özel bir Maddesine veya kısmına değil, işbu Değişiklik'e atıfta bulunmaktadır.

1.3. Anlam

Aksi özellikle belirtilmedikçe veya içerikten aksi bir anlam çıkarılmadıkça, tekil kullanılan kelimeler çoğul, çoğul kullanılan kelimeler tekil hallerini içerir; belirli bir cinsiyet atfı içeren kelimeler tüm cinsiyetleri içerir ve "dahil" ve "dahildir" ifadeleri "bununla sınırlı olmamak üzere" anlamını da içerecek şekilde yorumlanır.

MADDE 2 EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Madde 15 içerisine aşağıdaki yeni "Madde 15.4" eklenir:

"Ev Sahibi Hükümet, TANAP Konsorsiyum Üyesi(leri) olarak hareket eden Devlet Kuruluşunun(larının) nam ve hesabına ve bunların malvarlıklarına ilişkin olarak, bu Devlet Kuruluşu(ları) hakkında yalnızca TANAP Konsorsiyum Üyesi(leri) ve TANAP Proje Şirketi ortaklık sözleşmesi(leri) gereği ortaya çıkan sorumluluklarına/yükümlülüklerine yönelik olmak üzere, bir hakem heyeti tarafından verilecek ara karar veya ihtiyati karar veya nihai kararın icrasına ilişkin dokunulmazlık iddiasından feragat etmeyi kabul eder."

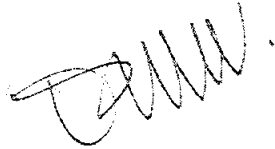
MADDE 3
YÜRÜRLÜK TARİHİ

İşbu Değişiklik Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nda belirlenen prosedürün tamamlanması sonrasında yürürlüğe girer ve geçerli ve bağlayıcı olur.

İşbu Değişiklik 13 Mart 2015 tarihinde, tüm metinler eşit düzeyde geçerli olacak şekilde, her biri Türkçe ve İngilizce dillerinde iki orijinal nüsha olarak Ankara'da İMZALANMIŞTIR. Yorumlarda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ

adına

Taner YILDIZ
Türkiye Cumhuriyeti
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

TANAP DOĞALGAZ
İLETİM ANONİM ŞİRKETİ

adına

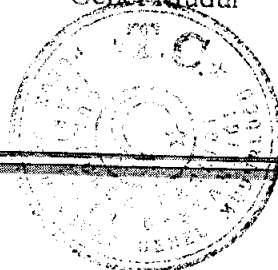
Rovnaq ABDULLAYEV
Yönetim Kurulu Başkanı

Vagif ALİYEV
Yönetim Kurulu Üyesi

Hüseyin Saltuk DÜZYOL
Genel Müdür

AMENDMENT

TO

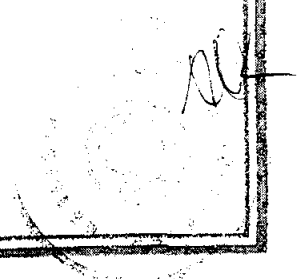
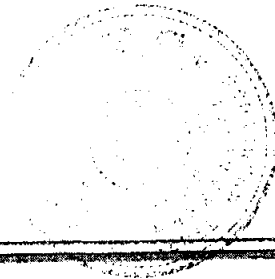
“THE HOST GOVERNMENT AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND TANAP DOĞAL GAZ İLETİM
ANONİM ŞİRKETİ CONCERNING THE TRANS ANATOLIAN NATURAL
GAS PIPELINE SYSTEM”

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

TANAP DOĞAL GAZ
İLETİM ANONİM ŞİRKETİ

This **AMENDMENT** is made between:

The **GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY**, represented by the Ministry of Energy and Natural Resources (hereinafter referred to as the "**Host Government**"); and

TANAP DOĞAL GAZ İLETİM ANONİM ŞİRKETİ, a company organized and existing under the laws of the Republic of Turkey (hereinafter referred to as the "**TANAP Project Entity**")

(each a "**Party**" and together the "**Parties**").

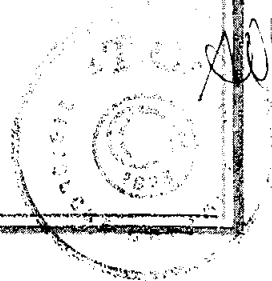
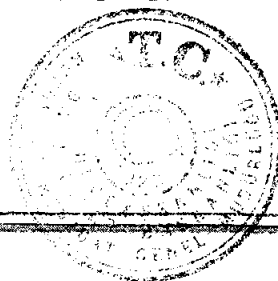
PREAMBLE

WHEREAS, the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Azerbaijan have entered into the "Intergovernmental Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Azerbaijan concerning the Trans Anatolian Natural Gas Pipeline System" on 26 June 2012 ("**TANAP Intergovernmental Agreement**"),

WHEREAS, the Government of the Republic of Turkey and TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi have entered into the "Host Government Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi concerning the Trans Anatolian Natural Gas Pipeline System" on 26 June 2012 attached as an integral part of the TANAP Intergovernmental Agreement ("**Host Government Agreement**"),

WHEREAS, the Government of the Republic of Turkey and the TANAP Doğal Gaz İletim Anonim Şirketi recognize that certain amendment to the Host Government Agreement is required in order to facilitate the realization of the Trans Anatolian Natural Gas Pipeline System ("**TANAP Project**"),

WITH REFERENCE TO ARTICLE 37.2 OF THE HOST GOVERNMENT AGREEMENT THE PARTIES HAVE AGREED AS FOLLOWS:

**ARTICLE 1
DEFINITIONS AND INTERPRETATION**

1.1. Definitions

Unless otherwise defined herein, capitalized terms used in this Amendment shall have the same meaning as in the Host Government Agreement.

1.2. Interpretation

1.2.1 The division of this Amendment into articles, sections and other portions and the insertion of headings are for convenience of reference only and shall not affect the construction or interpretation hereof.

1.2.2 Unless otherwise indicated, all references to an "Article" followed by a number or a letter refer to the specified Article of this Amendment.

1.2.3 The terms "this Amendment," "hereof," "herein" and "hereunder" and similar expressions refer to this Amendment and not to any particular Article or other portion hereof.

1.3. Construction

Unless otherwise specifically indicated or the context otherwise requires, words importing the singular shall include the plural and vice versa and words importing any gender shall include all genders, and "include," "includes" and "including" shall be deemed to be followed by the words "without limitation".

**ARTICLE 2
AMENDMENT TO THE HOST GOVERNMENT AGREEMENT**

A new "Article 15.4" is inserted to the Article 15 as follows:

"The Host Government hereby agrees to waive any claim to immunity on behalf of, and with respect to the property of, the State Entity(ies), that are acting as TANAP Consortium Member(s), in regard to any proceedings to enforce any interim or conservatory order, or any final award rendered by an arbitral tribunal, concerning responsibilities/obligations of such State Entity(ies) solely under the shareholders agreement(s) of the TANAP Consortium Member(s) and the TANAP Project Entity."

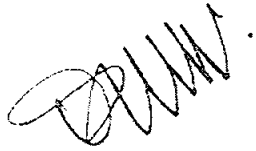
**ARTICLE 3
EFFECTIVE DATE**

This Amendment shall enter into force and become effective and binding after the completion of the procedure defined in the Host Government Agreement.

DONE on 13 March 2015 in Ankara in two originals each in the Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretations, the English text shall prevail.

for and on behalf of

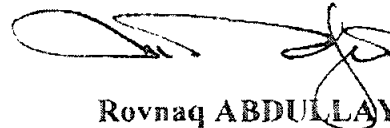
**THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

Taner YILDIZ
Minister of Energy and Natural Resources
of the Republic of Turkey

for and on behalf of

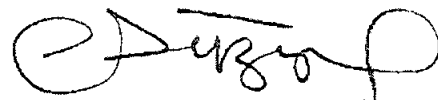
**TANAP DOĞAL GAZ
İLETİM ANONİM ŞİRKETİ**

Rovnaq ABDULLAYEV
Chairman of the Board of Directors

Vagif ALIYEV
Member of Board of Directors

Hüseyin Saltuk DÜZYOL
General Manager

